

Косівський



ПЕРЕДЗВІН

Газета Косівської міської ради

№ 5 (10)

26 травня 2012 року

Нарешті обрали...

24 травня відбулася XV сесія шостого демократичного скликання міської ради. На ній розглянуто такі питання:

1. Про обрання секретаря Косівської міської ради.

2. Різне:

2.1. Розгляд листа Косівської районної ради про резервування земельної ділянки біля будинку на вул. Горбового, 5.

2.2. Про співфінансування 17,5 тис. грн. для будівництва моста біля Скіф-Авто.

2.3. Про планування та фінансування в 2012 році для створення прибудинку утримання безпритульних тварин.

2.4. Про зарахування дітей в ДНЗ «Сонечко», ДНЗ «Горобинка», дошкільний навч. заклад № 1.

2.5. Про затвердження коштів на реалізацію проекту «Центр ігро-

вого простору».

2.6. Про участь в III обласному конкурсі проєктів та програм розвитку органів місцевого самоврядування.

2.7. Про затвердження Поряд-

ку пайової участі замовників у розвитку інфраструктури територіальної громади міста Косів.

2.8. Про відміну рішення виконкому згідно протеста прокурора.

2.9. Про зняття з балансу будинку на вул. Незалежності, 11.

2.10. Про зарахування в рахунок квартирної плати мешканцям буд.

№ 15 на м-ні Незалежності витрати на ремонт електрошитка.

2.11. Про зарахування в рахунок квартирної плати мешканцям буд. № 39 на вул. Незалежності витрати на ремонт будинку.

2.12. Про зарахування в рахунок квартирної плати мешканцям буд. № 34 на вул. Незалежності витрати на ремонт будинку.

2.13. Про внесення змін ставок орендної плати.

2.14. Про надання дозволу на призупинення роботи ДНЗ.

2.15. Про присвоєння номера будинку Управлінню пенсійного фонду.

2.16. Про продовження п. 3 рішення сесії міської ради від 13.08.2009 р. № 3.10-32/2009 «Про стоянку таксі «Беркут»».

2.17. Розгляд листа Єврейської громади від 20.03.2012 р. № 10 „Про впорядкування місць масових рострівів єврейського населення”.

3. Земельні питання.



На світлині: спеціаліст-землевпорядник міської ради Михайло Риптик, новообраний секретар міської ради Назарій Кравчук (Фронт змін), заступник міського голови Василь Сліпанюк, міський голова Микола Фокшей

Косівський Передзвін — у кожен дім!

Передплатний індекс — 89663

Вартість передплати:

на 3 місяці — 13 гривень, на 6 місяців — 26 гривень

Відлуння
Чорнобиля

2 стор.



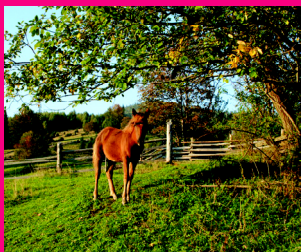
«Фолькнери»
з країни скарбів

8-9 стор.



Ровер без слупа,
як кінь без стайні

10 стор.



Лудинь-фест-
2012

14 стор.





Офіційно

Пам'ятаємо

Про що говорять косівчани у міській раді (підслухане):

1. Чи правда, що на території міста буде смітєзвалище? В центрі міста-курорту — очевидне і неймовірне?

2. З якої причини міська рада хоче виділити місце для утримання бездомних тварин, яких, на жаль, підкидають в місто? Псарня в Косові?

3. Ямка, яма — безздоріжжя! Чому на території області не працюють підприємства, де можна закупити, хоч би одну машину асфальту? Куплю за власні заощадження, лиш скажіть де?

4. Цікаве розпорядження коштів: у загальному фонді — нестача (на підтримку місцевого бюджету), а на спец. фонді — як у людей, кат ма. Хіба влада «у верхів» не бачить ці розбіжності? Влада, усувай колізії, бо немає чим дихати...

5. Сміття з усіх навколишніх сіл — до Косова! А совість у гуцулів є? Чи відвезти мішки зі сміттям туди, звідки вони приїхали? Звичайно, з наростаючими процентами!

6. Покарати керівників міста — запросто всім кому не лінки. А може б усі разом допомогли у вирішенні наболілих питань, а не писали свої приписи? Хто перший?

7. Земельний конфлікт на вул. С. Бандери — це серіал покосівськи! Продюсери закінчуйте, бо терпець уривається...

8. Немає світла, бо ночі короткі і місячні. Коли буде проведено освітлення до школи №1? (вулиці Яблунова і Ярослава Мудрого)

9. Приватник — це пуп землі. Громадське чи відомче — знесу! Без будь-якого здоров'я «новий українець» зніс газетну вітрину «Гуцульського Краю», яка десятки років служила косівчанам і прикрашала місто. Прошу пана, скільки Вам часу, щоб виготовити нове і файне рекламне оздоблення для нашої «районки»?

10. Хто скаже куди звозити сміття з Косова хоч на місяць, — тому у нагороду річна передплата на газету «Косівський передзвін», а якщо домовитися на рік, то цілий вашій вулиці безплатна передплата. Міська рада гарантує!

Відлуння Чорнобиля

26 квітня в Косові на Майдані Незалежності відбулась поминальна молитва і вшанування ліквідаторів Чорнобильської трагедії.

Чорнобильська катастрофа — екологічно-соціальна катастрофа, спричинена вибухом і подальшим руйнуванням четвертого енергоблоку Чорнобильської атомної електростанції в ніч на 26 квітня 1986 року, розташованої на території України. Руйнування мало вибуховий характер, реактор був повністю зруйнований і в докілья було викинуто велику кількість радіоактивних речовин потужністю в 300 Хіросімі.

Спершу керівництво УРСР та СРСР намагалося приховати масштаби трагедії, але після повідомлень з Швеції, де на Фоксмаркській АЕС були знайдені радіоактивні частинки, які були принесені зі східної частини СРСР та оцінки масштабів зараження, розпочалася евакуація близько 130 000 мешканців Київської області із забруднених районів. Радіоактивного ураження зазнали близько 600 000 осіб, насамперед ліквідатори катастрофи. Навколо ЧАЕС створена 30-кілометрова зона відчуження.

Отець Юрій Корпанюк зазначив, що відлуння вибуху відбивається і сьогодні на наших нащадках. Ми повинні пам'ятати жертвовність 20 пожежників, які віддали своє життя, щоб загасити злий вогонь і врятувати сотні тисяч своїх співгромадян.

Міський голова Косова Микола Фокшей у своєму виступі наголосив зокрема, що Радянський Союз міг дозволити



собі полетіти в космос чи показати військову міць. Були спроби показати і міць над світом. Саме такий експеримент зробили на нашій Чорнобильській атомній електростанції, який закінчився трагічно не лише для України, а і для всього людства. Сьогодні все це відбивається хворобами та болячками, спричиненими зовсім не мирним атомом. Але народ наш завжди був мужнім. Першими кинулися на спасіння наші пожежники! Вони бачили, що реактор зірваний. Бачили, що звідти димить смерть, але тим не менше пішли і загинули заради нашого життя. За ними на ліквідацію Чорнобильського лиха пішли десятки тисяч інших. З Косова поїхало 150 чоловік. Вони теж своєю працею долучилися, щоб знешкодити радіацію, на жаль, вже 34 з них немає серед нас, а 4 лежать в дуже тяжкому стані.

Я пригадую, як після аварії, у Шешори на початку червня приїхав відпочивати у санаторій чоловік з хлопчиком віком 12 років. Він розповів свою сумну історію життя: «Ми були на рибалці із сином. Я сам з охорони і ми бачили, що там стався вибух і перші туди «полетіли». Найстрашніше те, що влада не сказала правду. Як ви пам'ятаєте були травневі свята, і всі в Києві вийшли на демонстрацію. Мені не страшно за себе, я проживу ще десь максимум 10-15 років, а що буде з цією дитиною, яка три дні бавилася на подвір'ї за 2-3 кілометри від ЧАЕС».

Ми з вами живемо набагато далі, продовжив М. Фокшей, але також відчуваємо той подих немудрого експерименту. У біді Україна залишилася майже сама — обіцяла Європа та інші могутні країни, що допоможуть, адже ви знаєте, що сьогодні саркофаг у крайній аварійному стані та до кінця не допомогли. На жаль, ця трагедія не минула нещодавно і японців. Ми бачимо що «Фукусіма-1» підтвердила: «Людство, будьте пильні! Не експериментуйте, бо ніякі технології вам не допоможуть, адже є така сила, з якою ви не можете справитись». І ми повинні пам'ятати, що тільки чистота нашого правління буде запорукою того, що ми з вами будемо довго і щасливо жити. Вічна пам'ять нашим героям!

Наш. кор.



Пам'ятаємо

Відгомін подій

День матері



У неділю, 13 травня, в приміщенні Косівського районного будинку культури відбувся концерт учнівських художніх колективів Косівщини, присвячений Дню матері «В дарунок мамі». Представники влади нашого району вручили грамоти, квіти та маленькі подарунки багатодітним матерям-героїням

Присутні тепло зустріли вітання міського голови Косова Миколи Фокшея: „Мама, мамцю матусю — таке чарівне і вічне слово! До мами ми звертаємося, коли просимо благословення. Свято матері було засноване ще в далекому 17 столітті. Великобританія перша організувала його на державному рівні. І вже інші країни запозичили це свято для себе. Вперше українці відзначали його в 1928 році в далекій Канаді. З проголошен-

ням Незалежності в нашій країні, свято на державному рівні святкується вже з 1999 року. Знаменно, що в ці святкові травневі дні, коли ідуть маївки, коли ми величаємо Пресвяту Богородицю, вітаємо в цьому залі шановних наших матерів”.

З вітальним словом виступив також заступник голови РДА Василь Склепович. Він зокрема зазначив, що на сьогоднішній день більш, ніж 100 000 матерів є вже матерями-героїнями в Україні. Навіть у нашому районі є біля 300 матерів, які виростили трьох і більше дітей. Підготовлено також документи до підпису Президента України на ще 600 таких жінок у нашому районі.

Вклоняємося Тобі, Мамо!
Вл. інф.



Мистецтво живе у кожному

Батьки та вчителі вчать малювати, вишивати, ліпити, розвивати творчість у дітей ще змалечку. Саме у таких роботах хлопчики і дівчатка виражають свої внутрішні переживання, сподівання та мрії.

Та, на превеликий жаль, існує категорія дітей з обмеженими функціональними можливостями.

Щоб проявити себе, зустріти друзів та не бути відкинутим від суспільства, щорічно Косівським РЦСССДМ проводиться фестиваль творчості для дітей з обмеженими функціональними можливостями під гаслом «Повір у себе». Його переможці відвідують обласний фестиваль творчості для дітей-інвалідів. Цього року

він відбувався в приміщенні Івано-Франківського академічного театру ляльок ім. М. Підгірянки, де всіх присутніх милувала око виставка творчих робіт дітей даної категорії.

З нашого району свої роботи представляли Миколка Кушнірчук із с. Прокурави, Христинка Грималюк із с. Річки, Христинка Граур із с. Рибного та Петрик Том'юк із с. Старих Кут. Для запрошених показали гарний концерт. На ньому свої творчі здібності проявили і наші учасники. Маринка Ганущак із с. Пістинь акапельно заспівала пісню про батьків, а Христинка Грималюк розповідала віршик про маму. Сплеск емоцій та бурхливі аплодисменти зірвали наші учасники в залі. Згодом гості фестива-

лю мали змогу переглянути виставу, після якої отримали дипломи лауреатів обласного фестивалю творчості «Повір у себе» та цінні подарунки. За святковим обідом діти мали змогу ближче познайомитись, поспілкуватись, поділитись враженнями.

З усмішкою на обличчі та іскрою в очах діти повернулися додому, а переможець від Косівського району Миколка Кушнірчук буде відпочивати влітку в спеціалізованій зміні ДПУ МДЦ «Артек».

Людмила СВИРИД,
провідний спеціаліст
відділу соціальної роботи
Косівського РЦСССДМ



Культура

Мистецькі родини

2012 рік — мистецький рік династій різьбярів Шкрібляків-Корпанюків



щорічний традиційний вернісаж гуцульських ліжників «Барвограй», виставку-ярмарок художніх ремесел, майстер-класи.

25 квітня у світлиці Косівської центральної районної бібліотеки відбулося чергове засідання клубу інтелігенції, на якому розглянуто три питання: „200 років від дня народження Йосафата Кобринського — священика, педагога-філолога, організатора Народного дому в м. Коломиї” (його ім'я носить нині Коломийський музей Гуцульщини і Покуття), „126 років від дня

У цьому році виповнюється 190 років від дня народження класика українського різьбярства на дереві, основоположника гуцульської плоскої різби Юрія Шкрібляка, 120 років від дня народження заслуженого майстра народної творчості України Юрія Корпанюка, 90 років від дня народження заслуженого майстра народної творчості України Василя Корпанюка.

Династії Шкрібляків-Корпанюків своїми виробами на весь світ прославили Україну і її чудовий етнографічний регіон Гуцульщину. Їх неповторні мистецькі шедеври експонувались і відзначались найвищими нагородами на численних вітчизняних і міжнародних виставках та й у теперішній час знаходяться в найпрестижніших музеях України та багатьох зарубіжних країн.

Яворівським центром народного мистецтва «Гуцульська гражда» в 2012 році заплановано проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Феномен українського художнього деревообробництва».

В рамках конференції планується організувати виставку різьбярських виробів та

народження Євгена Сагайдачного — педагога, художника, мистецтвознавця”, „190 років від дня народження Юрія Шкрібляка — народного майстра гуцульської різби та інкрустації”, родом з с. Яворова Косівського району.

З першого питання доповідав Юрій Джуранюк — завідувач сектором обліку Косівського музею народного мистецтва та побуту Гуцульщини. Він зокрема нагадав присутнім, що 14 березня минуло 200 років від дня народження Йосафата Кобринського (1812-1901), який народився у Коломиї. Батько його був учителем з роду Окуневських. Закінчив Львівську АМ. Був священиком на Москалівці в м. Косові. Своім коштом заснував школу в с. Яворові Косівського району в 1845 році. Писав на господарські й педагогічні теми у «Слові» і коломийських часописах; у 1842 році видав перший «Буквар» і статтю «Способ борзо вичити читати» народною мовою.

Мистецтвознавець, викладач Косівського ІДПМ ЛНАМ, член НСХУ, автор численних наукових публікацій. Серед них: «Мистецька спадщина Сагайдачних», «Культурні традиції гуцулів», «Слово про Ігоря Пе-

липейка», «Ремесло сивої давнини», «образ І. Франка в гуцульському декоративно-вжитковому мистецтві» та ін., учасник всеукраїнських та міжнародних конференцій Марія Іванчук досліджувала життєвий і творчий шлях Євгена Яковича Сагайдачного, який був професором Української Академії мистецтв, засновником українського авангарду. Відомий як збирач творчості українського народного мистецтва. Зоя Сагайдачна, дружина Євгена Яковича, допомагала чоловікові. Це було унікальне подружжя, яке творило і жило мистецтвом рідного краю. За підтримки обласної ради і народного депутата України Василя Чуднова скоро світ побачить нова книга М. М. Іванчук про Є. Сагайдачного.

Про Юрія Шкрібляка (1822-1884) доповідала завідувач сектором краєзнавства Косівської ЦРБ Параска Гуралюк, а огляд літератури провела Галина Кікоть бібліотекар відділу обслуговування.

Юрій Іванович створив оригінальні за формою баклаги, пляшки, барильця, скриньки,

топірці тощо, прикрашені оригінальними мотивами, іноді інкрустовані металом, кісткою. Його сини Василь та Михайло оздоблювали різьблені цукерниці, скриньки, столики, декоративні тарелі, тощо орнаментом та інкрустацією з різнокольорового бісеру.

Продовжувачами яворівської різьбярської традиції стали Юрій і Семен Корпанюки, Дмитро Федорович Шкрібляк (1925р.н.), Василь Семенович Корпанюк (1922р.н.). Вони успадкували велике чуття гармонії, витонченості і високу технічну довершеність від своїх попередників.

Галина КІКОТЬ,
секретар клубу інтелігенції

*На світлинах:
вверху — Заслужений працівник народної творчості України Василь Корпанюк,*

внизу — роботи представників родини Шкрібляків.





Стосується кожного

Життя міста

Інтелігенція має інтерес

Вкотре у Косівській центральній районній бібліотеці відбулося засідання клубу інтелігенції ім. І. Пелипейка, на якому розглянули ряд питань, зокрема: відзначення 170 років від Дня народження Миколи Лисенка та 85 років від дня народження Параски Плитки-Горицвіт.

Про життєвий шлях і творчий доробок українського композитора, диригента, піаніста, педагога, збирача пісенного фольклору, активного громадського діяча Миколи Лисенка доповів Зіновій Билюк.

Цікаву, змістовну розповідь про народну поетесу і художницю з Криворівні Параску Плитку-Горицвіт підготувала Катерина Сусак. Зі своїм творчим доробком ознайомила всіх Надія Іванюк. У світ вийшла збірка її поезій «Каштанове намисто», сигнальний примірник якої було представлено присутнім.

Голова Косівської філії Союзу українок Анна Богдан розповіла про зустріч союзниць з головою облдержадміністрації Михайлом Вишиванюком та шляхи реалізації намічених планів.

Варто зазначити, що на засіданні клубу був присутній заступник голови РДА Володимир Совіздранюк, який розповів про підготовку в районі вшанування пам'яті Тараса Мельничука, Остапа Селянського, Олекси Волянського, Миколи Шкрібляка, родини Шкрібляків-Корпачуків.

Засідання клубу інтелігенції ім. І. Пелипейка відбувається кожної останньої середи місяця о 15 годині у приміщенні центральної районної бібліотеки.

Марія ПРОРОЧУК,
член клубу

Старе, але їде

Парад ретро автомобілів та мотоциклів відбувся у Косові. Це вже п'ятий виїзд старенького транспорту. Традиційно його приурочують Дню перемоги.

Цього року на вулиці міста виїхали понад 30 одиниць раритетних машин. Серед них перші українські «Запорожці», яким уже за 50 років. Колекцію унікального транспорту збирають та частково реставрують у мотоклубі «Хайлендерс». Його представники і є організаторами ювілейного параду.

Вл. інф.



Як довго витримають нові качелі у центрі Косова отакій нестримний натиск нечемних підлітків?

Нагадали про себе

21 квітня косівський рок-гурт «Гуцули» виступив з годинною програмою в рамках концертних заходів фестивалю «Народне Євро» на сцені в парку біля озера м. Івано-Франківська, а 5 травня — у Львові в парку культури та відпочинку ім. Богдана Хмельницького.

Фестиваль став яскравим дійством, під час якого усі охочі змогли доторкнутися до унікального мистецького витвору — Великого м'яча, а також взяти участь у „Народному Євро” зі своєю футбольною командою. З Івано-Франківська фестиваль помандрував містами України та Європи до Харкова, Львова, Києва, Донецька, Риму, Берліна, Парижу, Лондона, Варшави, Москви.

Прихильники українського рок-н-ролу почули у виконанні легендарного гурту «Гуцули» невмиручі хіти «Раз пішов я до Косова», «Терла баба мак», «Гальба пива», «Орися була дівка вчена», «Зуби мої, зуби», «Афіни», «Думи» в сучасній інтерпретації. Специфічна гуцульська говірка, неповторний гумор, а часом і сарказм, глибока філософія окремих текстів накладені на основу світової рок-культури, створюють неповторний колорит звучання, характерний тільки для «Гуцулів», які намагаються відновити справедливість, повернути українській музиці викинуту сторінку нашої музичної культури, нашої історії, всіма силами стараються донести до вух слухача те дійство, що відбувалося багато років тому.

Яка наша мова

До 12 міжнародного з'їзду славістів, який відбудеться у 2013 році у Мінську, науковці Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника готують словник гуцульських діалектизмів в художній мові.

В картотеці майбутнього словника уже є 30 тисяч слів. Адже гуцульську говірку використовували у своїх творах і письменники минулого, і сучасні — від Івана Франка, Параски Плитки-Горицвіт до Тараса Прохаська, Марії Магіус, Віри Вовк. Нещодавно на конференції у Коломиї презентовано «пробний зошит» такого словника.

Загалом є два гуцульські словники: за редакцією Ярослави Закревської, що містить 7 тисяч слів, та польського дослідника Яна Яніва, майже незнаний в Україні. Останній укладений ще перед Другою світовою війною та виданий у Кракові лише у 2001 році, пише ОДТРК

— Словник, який укладають прикарпатські науковці, унікальний, — каже директор Інституту українознавства, професор Василь Грещук

Дитячі дошкільні заклади Косова вимагають негайного ремонту, але місцевий бюджет порожній...



Хіба це балкон?



Шляхи кохання

Карпатська осінь графині Терезії

Навіки поріднилася з гуцульською землею рідна сестра папи Пія IX Терезія-Марія Мастай де Феретті, дружина українського ротмістра наполеонівської армії Івана Стрільбицького

Відтоді сплило багато часу, але серед людей і досі живе пам'ять про історію кохання іспанської графині та українського шляхтича. Її початок сягає складних і страшних часів кінця XVIII століття, коли революційна віхола піднесла на своїх крилах дивну і хитру, обдаровану і надзвичайно жорстоку людину — Наполеона. Великий імператор, талановитий полководець, вершитель долі людських трощів старі трони, призначав нових володарів, мечем відмірював на свій розсуд кордони. Перед ним тремтів світ, йому підкорилася більшість держав Західної і Центральної Європи. Поневолені народи посилали найкращих своїх синів розширювати і зміцнювати владу паризького тирана.

Майорили над армією Наполеона і прапори польських легіонів. В одному з них здобув військову славу уродженець села Стрільбищі на Львівщині молодий шляхтич офіцер Іван Стрільбицький. Про нього ще й досі розказують, що вдавася він вродою особливою, характером мужнім, силою незрівняною: міг зупинити на скаку найгарячішого коня, та й зігнути його підкову для нього не становило проблеми. Обдарував його Всевишній і розумом непересічним: умів він так захопити своїх військових побратимів оригінальними і неординарними оповідями, що ті не раз забували і про кухню солдатську. Молодий галичанин швидко завоював повагу підлеглих і довіру командирів. Військові звання немов самі шукали його.

На чолі ескадрону легкої кавалерії Іван Стрільбицький гордо і переможно в'їхав до Барселони — столиці непокірної країни гірських басків.

Звідусіль чулися плачі, зойки, стогони, прокляття. Місто немов очманіло... І ось обізвася дзвін церкви Сан-Пабло дель Кампо. Його молотоподібний гул перекрив усі звуки і вмить заповнив велике місто,

мов мізерний майдан.

Містом нишпорили загони чужинецьких вояків. Вдиралися до будинків, нищили майно, грабували дорогоцінності. Не було серед них капітана кавалерії Івана Стрільбицького. Вихованій у побожній українській сім'ї, зачувши тужливий плач дзвонів, він подався до одного із храмів.

І тут він побачив її, Терезію-Марію Мастай де Феретті. Хіба підвладне словам те, що сталося в душі молодого офіцера? Йому назустріч граціозно прямувала ніжна і соромлива, таємничо-приваблива, з темними і пекучими, як жар, очима дівчина. Завжди впевнений у собі і своїх силах Іван несподівано знігився. Кутики губ незнайомки зачепила ледь помітна усмішка. Іванове серце забилося у грудях, мов вільна пташина у позолоченій клітці. Його пекучо пристрасні очі догнали вродливу юнку, і її душу теж пронизала блискавиця незвіданого ще почуття.

Відтепер кожного з них до церкви тягла якась невидима сила. При зустрічі вони обмінювалися поглядами, однак заговорити одне до одного не наслідувалися. На перепоні була і стара служниця, яка, мов тинь, скрізь тягнулася за дівчиною.

Іван не знаходив собі місця, але вихід треба було шукати. Познайомився з настоятелем храму, який відвідували вони з Терезією. Невимушеністю і ширістю зумів завоювати його прихильність. Новий приятель допоміг подолати неприступність служниці і тепер, здавалось, ніщо не стало на заваді закоханим.

Але батько Терези, граф, багач на всю округу, великий патріот своєї землі, і слухати не хотів, щоб віддати єдину дочку за чужинця, та ще й з ворожої наполеонівської армії. Не схвалював сестрин вибір і її старший брат Джованні-Марія Мастай де Феретті. Та хіба для закоханих є щось неможливе, хіба можуть стати на заваді якісь перепони? Їх вірний друг і союзник — настоятель храму в присутності служниці вико-

нав вінчальний обряд.

Молоді сподівалися хоч так здобути теплоту графської родини. Та вийшло навпаки. Батьківська прихильність до дочки й зовсім пропала. Його надія тепер — на єдиного сина.

Однак доля людська непередбачлива. Джованні Феретті приймає священницький сан, палко віддається служінню Богу. На 54-му році життя кардинала Феретті обирають Римським папою. Відтоді, з 1846 року, він прибирає собі ім'я Пія IX і обіймає святий престол довгі 32 роки служіння...

На його довгі 32 роки служіння на папському престолі випадає чи не найскладніший час у житті Апеннінського півострова. Італію, роздірену на декілька маленьких держав, що ворогували між собою, враз, мов шторм, піднімає на ноги національно-визвольна об'єднувальна революція. Вона народжує багато народних героїв, серед яких чи не найвизначніший — Джузеппе Гарібальді.

Пій IX теж стає народним улюбленцем: він проводить ліберальні реформи у папській державі, проголошує конституцію, амністію політичним в'язням, здійснює перетворення в армії, судовій і економічній галузях. Але й такої непересічної фігури, як папа, важко було зрозуміти прагнення народу до свободи. 29 квітня 1848 року у своєму «Зверненні» він засуджує національну війну проти Австрії, що викликало бурю невдоволення в Італії. Столиця повстала, і Пій IX змушений був втікати до неаполітанської фортеці Гаєти.

Невдовзі він повернувся до Риму, але вже ніхто не міг зупинити об'єднання Італії, а отже, й неминуче падіння ще недавно могутньої папської держави.

Пій IX ніяк не може змиритися з повною втратою у 1870 році світської влади, оголошує себе «морально полоненим», «ватиканським в'язнем», який не покидає невеличкого Ватикану, добивається проголошення догмату

про «непогіршеність папи»... Так піднімався і падав на шляху до своїх життєвих висот духовний наставник усього католицького світу, понтифік і просто людина, граф Джованні Феретті.

Тим часом перед його рідною сестрою графинею Терезією Феретті життєва дорога була вистелена далеко не трояндами, зовсім не чарівними їх квітками, а здебільшого колочками. Хоча тут теж залежить, з якої дзвіниці на те все дивитися.

Подалася молода іспанка зі своїм милим Іваном до Франції, а звідти — до німецького міста Гамбурга. Невеликі заощадження танули на очах, а тут ще народився син, якого, за наполяганням матері, назвали Іваном. Украй мізерні сімейні витрати, звичайно, збільшувалися, а якогось реального і постійного джерела доходів не було. Але ж не злидні не роз'їдали молодого сім'ю, як це часто буває, а, навпаки, тісніше згуртували її у протистоянні труднощам. Довелося спродати деякі ювелірні прикраси Терезії і податися до батьків Стрільбицького на Ходорівщину...

Радості багатодітної сім'ї Стрільбицьких не було меж. Здавалось б, мали зникнути вже останні надії на повернення Івана, але батьківське серце вірить у чудо. Старі шляхтичі оточили невістку любов'ю і увагою, чуйно допомагали звикати до невідомих звичаїв, вивчати мелодійну українську мову. А маленький Іванко ріс на радість усім. Особливо не могли ним нагішитися Терезія та Іван, щастя й кохання яких міцніли, розквітали з кожним днем.

Минали роки. Уже син графині став студіювати теологію у Львові, а на сільському цвинтарі вирости хрести на могилах старих Стрільбицьких. Але біда одна не ходить, а з собою ще й горе водить. Несподівано помирає Іван: колишні військові походи не залишилися без сліду.



Шляхи кохання

Тереза в розпачі. Тепер уся надія на єдиного сина Івана. Він невдовзі висвятився на священника, оженився з дочкою ходорівського декана і дістав греко-католицьку парохію у далекому гуцульському селі Текучій на Косівщині. Тут він разом із матір'ю і молодою дружиною назавжди поселяється наприкінці 20-х років XIX століття. Горяни привітно і радо приймають сім'ю духовного пастиря. У 1831 році разом з ним зводять нову церкву Святої Трійці, яку через два роки освячують.

Одночасно з церквою сільська громада спорудила для свого духовного наставника великий просторий будинок з господарськими спорудами, виділила для нього орну землю і сінокоси. Житло священника до наших днів не збереглося. Який воно мало вигляд, можна собі уявити за найстарішим у селі будинком Миколи Голдищука, який зводився в той же час і за таким самим проектом.

Стару церкву Зіслання Святого Духа на апостолів, яка служила мирянам близько 150 років, текучанці подарували сусідньому селю Акрешорам. Коли майстер на новому місці уже мав на завершення ставити на ній хрест, то сказав людям, щоб вони всі лягали долілиць на землю і заткали вуха, бо може статися щось недобре. Один з надто цікавих хлопців усе ж наважився підвестися і побачив, що майстер чимось обливав на церкві хрест і бубонів щось собі під ніс. Сипав він закляття, бо вважав, що місцева громада, крім обумовленої суми грошей, не дала ще скоирного (додаткової плати). Найдивніше те, що церква до року дійсно згоріла.

Але в Текучій залишилися з неї іконостас, багато стародруків. Вони довго ще служили новому храмові. Чи не кожного дня Терезія Феретті разом із сином, невісткою, а потім і з п'ятьма внуками молилась перед давніми іконами, які гуцульський художник намалював на дереві. Коли творив він свої незвичні образи, важко сказати. З напису над іконою «Тайна вечера» довідуємося лише, що «купил сію ікону Михайл Петрюк с женою своєю за своє здоровіє і за отпущеніє грехов всіх сородників своїх». Тепер дещо облуплений іконостас доживає

віку в приміщенні дзвіниці, хоча місце йому в найкращих музеях країни.

Тісно переплітається минуле і сучасне, доносячи до нас відголоски давніх часів. Вчувається в них і подих Терези Феретті-Стрільбицької. Вона своєю високою культурою, вихованістю, гострим розумом, світськими манерами, уважністю і співчутливістю до чужого горя здобула у гуцулів загальне визнання і повагу. Її шанобливо називали «наша-пані», а ще іноді — Терезою, Марією, Феретті, Каратті, Шербицькою і навіть Доротеєю. Так і зжилося вона з цими іменами на українській землі, яка разом з її людьми стала їй рідною. Щасливо дожила вона в Карпатах до глибокої старості, яка принесла їй ще одне випробування: 1880 року помер її син Іван, парох Текучої.

Поховали його перед церквою, за декілька кроків від головних дверей. На могилі поставили витесаний із суцільного каменя хрест. Через декілька років упокоїлася і славна графиня, її тіло опустили в землю неподалік, трохи нижче від синової могили. Ще на початку минулого століття над її гробом височів похилений невеликий металевий хрест ковальської роботи, але коли і куди він зник, уже ніхто сказати не може. Тільки деякі старожили пам'ятають більш-менш, де він стояв і як виглядав. Годилось би з допомогою церкви, місцевої громади, держави подбати про відродження пам'ятника рідної сестрі папи Римського. Вона того заслугоує.

Немало таємниць і загадок пов'язано зі спадщиною Терезії Феретті. Наприкінці 30-х років минулого століття газета «Кур'єр львовський» вмістила оголошення, що Іспанія розшукує її нащадків для передачі великих маєтків і багатств у Барселоні.

В Галичині заметушилися численна родина Стрільбицьких, захвилювалося немало євреїв, священників, нотаріусів. Почався гарячковий збір документів, листування. Іспанська сторона вимагала приїзду спадкоємців на місце, але, як мовиться, женився би бідний, та день короткий. Так і тут сталося. Вибухнула Друга світова війна і наче перевернула світ догори дном.

Надлісничий з Микуличина, правнук графині Терезії, син її онука Лева і польки Франціс-

ки Леопольдівни Німчевської, Володимир Стрільбицький перед приходом визволителів зі сходу залишив два будинки у Станіславі, хати в Яблунові і Микуличині, пасіку, свиней, корів, землю і разом із дружиною Іванкою Рудавською та двома синами Ярославом і Олександром опинився за океаном, у США.

Як на рідній землі, так і в еміграції, його знали як свідомого українського патріота. Доказом цього може послужити хоча б те, що, ризикуючи власним життям, він допоміг перевести у безпечне місце Мацейка, який здійснив атентат на міністра Перацького, що переконливо довів відомий український історик в еміграції, уродженець Нижнього Березова на Косівщині Іван Кузич-Березовський у чиказькому журналі «Гуцулія» (ч. 1/5) «Таємниця 1934-го року».

У Мюнхені після війни проживала внучка О. Стрільбицького Ольга Донігевич із донькою Надією. Багато хто з численної родини Стрільбицьких в Україні схилився до думки, що саме їм і дісталися іспанські багатства, хоча в декого були сумніви, бо донька Лева Стрільбицького Ольга Федорович разом із синами Ярославом і Трояном після смерті чоловіка, який працював суддею у Чернівцях, спрощала все своє майно і теж гайнула за кордон.

Але що і їм не дістався спадок у Галичині, невдовзі все ж дізналися, бо в 50-х роках Барселона знову взялася за розшук нащадків Феретті. Знайшли її правнука — священника у селах Корничі Коломийського району, а потім в Уторопах Косівського Івана Донігевича. Та чи міг «вільний і багатий» громадянин червоної імперії, брати подачки з-за кордону? Заходилися в КДБ навчати спадкоємця уму-розуму, «фадити», щоб перевів долари для якогось будинку радянських сиріт. Священик не дуже швидко второпав, чого від нього хочуть. Але йому так «роз'яснювали», що й ногу зламали. Від цього він ще якось очунав, але так і помер у бідності у свої 84 роки в Яблунові.

Барселонські скарби все ж час від

часу нагадують про себе. Декілька років тому про них уві мову навіть на сесії Верховної ради тодішній народний депутат України, відомий поет, уродженець Косівщини Дмитро Павличко.

Тим часом велике надбання роду Феретті, найімовірніше, залишається у власності іспанської держави та в оренді у єзуїтів. Хоча тут є ще чимало нерозгаданого. Ще перед Першою світовою війною галицький адвокат їздив до Іспанії, щоб розв'язати спадкову справу. Згодом його знайшли замордованим у Швейцарії, а всі документи попропадали...

Довго зберігалася у родині цінна сімейна пам'ятка — кришталевий таріль з портретом молодої іспанки і написом «Терезія-Марія Мастай де Феретті». Останнім власником була дочка правнука графині Євстахія та чешки Павлини Подеги Марія Стрільбицька-Клим'юк. Однак сімейний скарб у Коломиї, де самотньо дожила віку Марія, невдовзі тшив її очі. Якось з'явилися на порозі дому двоє незнайомих, назвалися працівниками львівського музею і зуміли безплатно видурити у розгубленої хворої жінки безцінну річ. З хати зникли так само раптово, як і з'явилися, та й слід за ними простив. Де тепер зберігається портрет молодої іспанської графині, важко сказати.

Та найбільшим багатством Терезії-Марії Мастай де Феретті є добра пам'ять про неї дорогих і милих її серцю простих гуцулів Текучої.

Михайло ГОРОДЕНКО

На світлинці:
хрест на могилі
Стрільбицьких



Зустріч з цікавими людьми

«Фолькнери» з країни скарбів

— Досить цікава історія з назвою вашого гурту — майже містична. Як це відбивається на вашій діяльності?

— Пам'ятаю з того незвичного сну такий епізод. Я стою на сцені і тримаю в руках якусь металеву статуетку. Розумію, що це якась нагорода, ще й оплески із залу звучать... У грудні 2011-го нам таки довелося побувати в подібній ситуації: „Фолькнери” отримали головний приз — статуетку Святого Миколая на міжнародному фестивалі-конкурсі Mikolajki Folkowe (Люблін, Польща). Тоді я навіть подумав: ось воно, здійснення пророцтва сера Вільяма! Але тепер сумніваюся, адже чітко пам'ятаю — у сні статуетка була металевою, блискучою, а у Польщі ми отримали дерев'яну, з липи (та ще й ім'я майстра — Адам Ліпа). Впевнений в одному — це лише часткове здійснення пророцтва, а металева статуетка (може і не одна) у „Фолькнерів” ще попереду.

— Чим ще запам'ятався престижний фестиваль у Польщі?

— Фестиваль «Mikolajki Folkowe» — один з найстаріших у Європі фестивалів народної музики. Конкурс, як на мене, досить серйозний, було багато цікавих, сильних (і я переконаний, сильніших за нас) команд з різних країн. Перемога була для нас абсолютною несподіванкою. Звісно, десь глибоко в душі кожен з нас мріяв про якийсь там третє місце... Але щоб отак — перше місце та ще й приз глядацьких симпатій — на таке просто не сподівалися! Під час вручення нагород стояли на сцені разом з усіма учасниками конкурсу (результати ще нікому не були відомі) і ведучому довелося два рази повторити: «Перше місце — гурт „Фолькнери”, Україна...» Всі дивляться на нас, плескають, і лише тоді до нас дійшло, що можна стрибати від щастя.

8 квітня о 16.00 у ресторані «Водограй» в Косові відбулася презентація фільму про велосипедну етнографічну експедицію з Ужгорода до Луганська музикантів етногурту «Фолькнери» в рамках культурного проекту «Двоколесні хроніки-2: Країна скарбів» 2011 р. Після перегляду фільму «Фолькнери» зіграли для косівчан невеличкий концерт. Ініціювали та організували відповідний захід активісти громадського руху «Велокосів» на чолі з Ростиславом Мартинюком. Як розповідають учасники гурту, назва колективу походить зовсім не від фольк-музики, як одразу можна подумати. Якось під час однієї з перших велоекспедицій по Кавказу засновнику гурту Володимирі Муляру наспився американський письменник Вільям Фолкнер, який порадив «не вигадувати велосипед», а назвати гурт на його честь. За це сер Вільям у сні дещо напроковував, а наобіцяв — ще більше і ще неймовірніше. Найдивніше, що деякі пророцтва вже почали збуватися. Детальніше про «Фолькнерів», ровери та містику читаємо в нашому інтерв'ю з Володимиром Муляром.



бати від щастя.

— Як до Вас прийшла ідея мандрувати по Україні на велосипедах? Напевно, — це важка та небезпечна справа, адже велосипедисти так часто потрапляють в ДТП...

— Мандри — це наша велика пристрасть вже давно. Особисто я ще в дитинстві знав, що коли виросту, буду

якщо не мореплавцем, то просто мандрівником. Ідея велосипедних подорожей виникла не раптово. Все починалося з невеличких походів на кілька десятків кілометрів, згодом перевалило за сотні і за межі України. З моєю дружиною Яриною першу велику подорож ми здійснили у 2009 році з Криму до Абхазії. Тоді і вир-

ішили об'єднати два наші захоплення — музику та велосипедні подорожі у єдиний культурний проект, який назвали «Двоколесні хроніки». Уже наступного, 2010-го, здійснили першу експедицію з України до Туреччини через Румунію та Болгарію, в ході якої ми збирали народні пісні трьох країн та презентували українську народну пісню на вулицях багатьох міст. У 2011-му наш проект «Двоколесні хроніки-2: Країна скарбів» ми присвятили виключно Україні. Проїхали на велосипедах вже утрюх від Ужгорода до Луганська, так само збираючи давні пісні для свого репертуару.

Щодо безпеки та «важкості» — це питання філософське і у кожній людині відповідь на нього буде своя. Наша позиція така: все стається так, як має статися і небезпека може нас наздогнати навіть у власному дворі. Наведу лише один найяскравіший приклад. Американська мандрівниця і письменниця Барбара Севідж здійснила навколосвітню подорож на велосипеді, але загинула від нещасного випадку на себе вдома. Тож ми подорожуємо сміливо, бо віримо: Бог оберігає нас незалежно від того, де ми знаходимося — у дорозі чи вдома.

— Що із мандрів запам'яталося найбільше?

— Кожна подорож дарує нам незабутні враження. Але Туреччина 2010 року для нас була наче політ у космос, відкриття нового світу. До того їздили по Кавказу, по сусідах. А турки — це зовсім інший світ! Ми мали змогу зануритись у їхню культуру, звичаї, багато спілкувалися з простими людьми, деякі з яких можливо ніколи і не бачили живих європейців. Проїжджали глибинкою, селами, свідомо віддаляючись від великих автошляхів. Переконалися, що це дуже приязний і щирий народ. Для них гість — най-

Зустріч з цікавими людьми

дорожча людина. Доказом цього може бути і те, що в Туреччині із трьох країн, через які їхали, ми зібрали найбільше пісень, незважаючи на те, що мовний бар'єр був найбільшим.

— Якими країнами Вам вже пощастило помандрувати?

— На велосипедах були вже в Польщі, Росії, Абхазії (де-юре територія Грузії), Румунії, Болгарії та Туреччині.

— Напевно, окрім задоволення від подорожей на це потрібні чималі кошти? Як ви заробляєте собі на життя?

— Ми, як і всі нормальні люди, майже цілий рік в очікуванні наступної подорожі працюємо на своїх роботах, збираємо кошти і мріємо про той благословенний час, коли можна буде сісти на ровери і, забувши про все, гайнути за горизонт. Часто у подорожах під час виступів ми кладемо «капелюха» для пожертв на розвиток проекту. Інколи зустрічні люди нам пропонують пообідати або й переночувати у них.

Проте є в Україні люди, котрі нас розуміють та підтримують, надають спонсорства, велосипеди на час подорожі. Це Владислав Кириченко (мистецька агенція «Наш формат»), Руслана Ковальчук (Асоціація благодійників України), Сергій Підмогильний (магазин «Gogany.com»), Олексій Кушка (прокат велосипедів Veliki.kiev.ua), а також страхова компанія «Форміка». Усім їм ми щиро дякуємо за підтримку нашого проекту.

— Які враження у вас залишилися від Косова та Косівського району? Як ви взагалі до нас потрапили? Це було заплановано чи спонтанно?

— Прекрасний Косівський край, у який ми закохалися ще від першого візиту сюди років 8 тому, напевно, найбільше з усіх регіонів збагатив нас піснями та зустрічами з цікавими людьми. Сюди ми їхали, знаючи що нас чекають. Перед подорожжю нам пощастило зав'язати добре знайомство з Ростиславом



Мартинюком з організації «ВелоКосів», який багато допоміг нам у пошуку співочих людей Косівщини.

8-го квітня цього року ми були раді приїхати сюди знову вже з результатом нашої подорожі — фільмом «Двоколісні хроніки-2: Країна скарбів». Люди прийняли нас надзвичайно тепло, було багато приємних відгуків. Такі зустрічі, коли ми бачимо, що наша діяльність викликає інтерес та цікавість, — це для нас найдорожче. Звісно, хотілося би бачити на зустрічах більше молодих людей, наших ровесників, адже нам дуже важливо, щоб проблема, яку ми порушили у даному проекті — збереження давнього пісенного фольклору — була зрозумілою і почутою саме молодими людьми, від яких і залежатиме стан цього питання у подальші роки.

— Ви були активними учасниками протестів проти побудови малих ГЕС в Карпатах. Що для Вас означають ці гори?

— Карпати для нас, як і для кожного українця, — це все. Символ нашої землі, символ життя, символ глибокої культури, символ величі. Але, на жаль, є ще люди, для котрих через їхню духовну нищість усі ці цінності втрапилися та замінилися жаждою матеріальної наживи. Ці люди

хочуть закувати наші Карпати у сотні кілометрів іржавих труб, знищити наші ріки, видаючи свої наміри за, начебто, благородну справу на благо людей. «Велич Карпат — це моя гордість і краса!» — так співав Назарій Яремчук. Тепер дайте відповідь: чи прийде вам на згадку ця пісня, коли замість первозданної карпатської природи споглядатимете електростанції з трубами замість річок?

— Скажіть кілька слів про ваш майбутній альбом, який повинен вийти цього року. Чи будете там використовувати записані в нас гуцульські мотиви?

— Зараз ми активно працюємо над альбомом і готуємо справжню «вибухову суміш» для наших слухачів. Звісно, почуєте Ви там і коломийки, і ладканки — як же без них? Крім цього буде багато пісень зі всієї України, зібраних в експедиції, та наші старі пісні. Всі пісні звучатимуть у нашій власній інтерпретації, у якій ми намагаємось відтворити давню українську (і не лише) пісню в обрамленні нового оригінального аранжування, використовуючи елементи сучасних музичних стилів та музики інших народів.

— Яка, на вашу думку, перспектива україномовної музики в Україні?

— Я переконаний в перемозі українського духу нашого народу, а значить і українська музика житиме. Інакше і бути не може.

— Ваші плани на майбутнє після презентації фільму?

— Презентаційний тур по Україні триватиме з перервами аж до кінця червня, ми плануємо показати фільм в багатьох містах: Харкові, Донецьку, Одесі, Дніпропетровську, Хмельницькому, Тернополі, Львові, Ужгороді та в інших містах.

Також хочемо на початку літа здійснити невелику, порівняно з нашими попередніми, етнографічну експедицію Поліссям — як завжди велосипедами. А десь на серпень-вересень плануємо чергову велику експедицію. Скоріше за все цього разу поїдемо до польських та словацьких гуралів.

А ми знову чекаємо славних «Фолькнерів» у Косові, де вони повинні виступити на „Лудине-фесті” 7-8 липня на Івана! Більше інформації про майбутній фестиваль дізнаємось на новоствореному сайті <http://Ludyne.if.ua/>

Тарас ПАСИМОК



Ех, дороги

Проблеми міста

Євро-2012 прийшло, бездоріжжя принесло

Знову нема грошей!

Капітального ремонту автошляхів області не буде і в 2012 році. Близько 100 млн. грн. — таке цьогорічне фінансування доріг та мостів Прикарпаття. «Хоч це і на рівні минулого року, — каже перший заступник начальника Служби автомобільних доріг області Микола Кузьма, — та, якщо врахувати зростання цін на матеріали і зарплати людей, то можна вважати, що на утримання і ремонт доріг виділено приблизно на 20% менше, ніж торік». Тим часом обсяг робіт з кожним роком зростає, оскільки дороги руйнуються все більше і більше.

Лише 55 млн. грн. потрібно на утримання та поточний ремонт більш, як 4 тис. км доріг загального користування державного та місцевого значення. Додаткових надходжень на ремонт автошляхів, які можуть бути використані під час фінальної частини Євро-2012 у Львові, область не отримає — відповідне звернення у Кабміні не знайшло підтримки. Так що попереду для дорожників — не кращі часи.

«Євро» не допомогло

Тож навіть такий очікуваний чемпіонат «Євро-2012» не принесе бажаних змін. Глобальна реконструкція транспортної системи вимагає не лише чимало коштів та зусиль, а й часу — навіть за найоптимістичнішими прогнозами — 5-10 років. Обіцянки обіцянками, а факти фактами. Пощастить лише громадянам тих міст, через які проляжуть туристичні маршрути. Відремонтувати про людське око заледве встигнуть необхідне, а решта доріг чекатимуть великої події на зразок наступного футбольного чемпіонату.

Суворий температурний режим минулої зими в черговий раз негативно вплинув на стан проїжджих частин вулиць, який і так був далеко не ідеальним. Це можна сказати, як про дороги України в цілому, так і про «шляхи» міста Косова зокрема. Як і кожного року на

весні, особливо під час відлиги, разом зі снігом з тріщин дорожнього полотна буквально «за колесами» авто «лішов» розкришений морозами і водою асфальт, залишивши по собі на дорогах вибоїни і ями. Ямкові ремонти, звісно, тимчасові. Тому набагато важливіше ретельніше виконувати поточні, середні й капітальні ремонти доріг.

Варто зазначити: кому виділяють гроші на ремонт комунальних доріг (100% обласводдор), той нехай їх і утримує протягом року, бо виходить їм, а відповідати нам (місцевій владі). Хіба це по-господарськи? Та й не чесно.

Ямковий ремонт — наше все!

До слова, ямковий ремонт дуже вигідний. Так, наприклад, за технологією яму потрібно вичистити, продути її стисненим повітрям, покрити гарячим бітумом, покласти асфальт, загладити і утрамбувати віброплитою, але багато вітчизняних шляховиків лише засипають ямку, а звітують, як за повноцінної роботи. Ще більш проблематичним є облік: скільки ямок записано в звіті, і скільки їх було насправді, можна тільки здогадуватися. Адже проконтролювати це дуже складно, оскільки дороги руйнуються щодня.

Є й інші нюанси. Наприклад, дорожники активно чинять опір будь-яким пропозиціям, які б могли продовжити термін експлуатації покриття і поліпшити його якість. У багатьох країнах при укладанні дороги використовують базальтову сітку, завдяки якій термін служби покриття зростає в чотири-п'ять разів, але українські компанії спеціально будують дороги погано, щоб забезпечити себе роботою, а значить, і доходом на майбутнє. Адже за найскромнішими підрахунками, на приведення в порядок всіх українських доріг знадобиться близько 60 млрд. євро. Правда, навряд чи від цього покращиться якість доріг в Україні.

Ремонт доріг по-українськи

Часто ми бачимо на вулицях таке: новенький асфальт ще не встиг як слід охолонути, але машинам вже дозволили по ньому

їздити. У результаті дорожнє покриття буквально намогується на колеса автомобілів. Зазвичай відремонтована влітку ділянка дороги виглядає так, наче там і не проводилися ніякі роботи: вся у ямах, тріщинах і нерівностях. Даний приклад далеко не унікальний. З подібними дивними підходами до ремонту доріг стикаються жителі майже усіх українських міст: будівельники доріг часто приводять дорожнє покриття в порядок в дощ, мороз, сильну спеку, тобто, у зовсім не підходящий для даних робіт час. Адже, наприклад, латати дорогу перед заморозками не можна — волога, яка потрапляє в ямку, замерзає і руйнує зсередини.

Справа зовсім не в тому, що дорожні будівельники не знають прописних істин своєї професії. Навпаки, дані моменти їм знайомі добре, а причина в тому, що їм просто вигідно неякісно будувати і ремонтувати дороги в Україні. За якість, будівництво, розвиток і підтримання в нормальному стані українських доріг відповідає державна служба автомобільних доріг України «Укравтодор». Вона ж проводить тендер серед компаній, які бажають будувати дороги в Україні. Правда, це жодною мірою не зобов'язує будувати і ремонтувати дороги якісніше. Досвід останніх років показує, що недавно побудовані українські «автобани» (наприклад, Київ-Чоп і Київ-Одеса) псується і руйнуються майже так само швидко, як і старі «шляхи». При цьому тільки за 2003-2004 роки в будівництво траси Київ-Одеса держава вклала близько 2,7 млрд гривень. Частково причиною цього банальні крадіжки будівельних матеріалів та недотримання технологій при будівництві доріг.

75% усіх доріг потребують ремонту

Сьогодні мережа українських доріг застаріла. 75% усіх шляхів та магістралей потребують капітального ремонту. Дороги загального користування прокладені здебільшого в середині минулого століття. По-перше, вони не розраховані на велике навантаження, яке їм доводиться терпіти сьогодні (окрім

внутрішніх перевезень, Україною проходить головний автомобільний шлях, що зв'язує Європу та Азію). По-друге, завдяки технічному прогресу зросла швидкість руху автомобілів.

Сказати, що нинішній стан українських доріг невтішний — це нічого не сказати. Так, на понад 2200 кілометрів доріг зовнішнє освітлення взагалі відсутнє, на 1060 км його слід відновити; на 1200 кілометрів у населених пунктах освітлення немає, а на майже 3000 кілометрів у селах та невеликих містечках — потребує відновлення. Не забуваймо також і про погіршений стан дорожнього покриття після цьогорічної суворої зими. Навесні на місці ямок з'являються кратери, з яких у кращому випадку зроблять пагорби, завдяки асфальтовим латкам.

А як у них в Європі?

У Європі таке явище, як платна, але якісна дорога, давно відоме. Ціна залежить від автомобіля (легковий чи вантажний), типу дороги та кілометражу. У гірській місцевості ціна проїзду одного кілометра на 0,01 євро більша від їзди по рівнині. Найдорожчі — французькі: тут різні власники (їм, а не державі належать дороги) встановлюють свої ціни. Хоча варто зазначити, що поруч із платними, як правило, пролягають альтернативні безплатні дороги. Більшість доріг, які проходять поряд із великими містами Європи безплатні. Найкращими дорогами світу — і платними, і безплатними на сьогодні вважаються прокладені у Великобританії, Німеччині, Італії, Норвегії, Іспанії та ще кількох країнах. В Україні дороги всі безплатні, але — коштовні. Платити водіям доводиться за перманентний ремонт своїх автомобілів, які на неякісному покритті швидко виходять із ладу.

ТОП 10 вулиць міста КОСІВ з найгіршим дорожнім покриттям

1. Ірчана (частина вулиці)
2. Хмельницького (частина вулиці)
3. Грушевського (весь вулиця)
4. Каменярів (немає асфальтного покриття)
5. Торговельна (немає асфальтного покриття)
6. Ярослава Мудрого
7. Стефурака (частина вулиці)
8. Вітовського (немає асфальтного покриття)
9. Сагайдачних (немає асфальтного покриття)
10. Шашкевича (немає асфальтного покриття).

Руслан ШЕЛЕСТ

Ровер без слупа, як кінь без стайні У Європі на них їздять, а у нас пантрують від злодіїв...

Минулого року ЗМІ почали активно говорити про те, що у Львові вперше в Україні побудують 70 км велодоріжок. Почався вже 2012, а про зрушення не чуно.

Веду це я до того, що ми прагнемо в Європу та нічого для цього не робимо. Ми навіть не хочемо займатися елементарною культурою та вихованням, зокрема й, так би мовити, щодо «велокультури».

Відвідавши недавно країни центральної та західної Європи моя свідомість зазнала певних змін у моїх переконаннях — я на власні очі побачив те, про що говорять по телебаченню, а саме як працівники офісів в костюмах, одягнувши шоломи сідають на велосипед і так повертаються додому з роботи або прямують на роботу. І це досить поширене, нормальне явище в Європі. Я, на-

приклад, не міг би уявити на велосипеді в шоломі директора банку або навіть бізнесменів-депутатів міської ради, які ввечері повертаються додому з роботи на велосипеді.

Благо у нашій державі все активніше починають організуватися та діяти об'єднання велосипедистів, які без допомоги держави власними силами все-таки стараються привити українцям певну «велокультуру». Звичайно, такі організації не зможуть власними силами обласити велодоріжки, велопарковки та велопрокат, але організацію маршрутів, проведення певної агітації, проблем не становить.

Щодо європейської «велокультури», то вона залишила нас далеко позаду. Зокрема, щодо велопрокату, то можу вам авторитетно підтвердити, наприклад, що у Відні є безліч велопар-

ковок та автоматичних велопрокатів і то без нагляду, на якому знаходяться близько 15 велосипедів: оплачуєш прокат в автомат, береш велосипед і можеш кататися цілий день, згодом залишивши його на велопарковці, яка може знаходитися в іншій частині міста.

Щодо велопарковок, то вони є на кожному «куті» і майже всі місця зайняті. А коли немає місця на парковці, велосипеди чіпляють до знаків, слупів — велосипеди просто всюдисуді.

Щодо велодоріжок, то ось це чудо цивілізації, яке і досі залишається для нас омріяним благом.

Для європейця велодоріжка — це норма. А тепер для тих, хто не в курсі, то у Європі у велосипедистів є своя окрема дорога (так-так, і це не тротуар чи окраїна проїжджої частини),

окремо від автомобільної траєкторії і пішохідного тротуару відгороджена і відмічена дорога, на якій їздять тільки велосипеди (там не паркують авто і там не ходять пішоходи).

Велодоріжки навіть мають свої світлофори на перехрестях і їм надають перевагу у русі автомобілі, якщо це передбачено в ПДР.

В Угорщині кажуть, що коли велосипедист на велодоріжці зіб'є пішохода, то велосипедист стане національним героєм, це, напевне, до того, що саме культура поведінки як велосипедистів, так і пішоходів не дасть їм перетнутися там, де це непередбачено.

І на останок, бережіть свої велосипеди та прикручуйте краще сидла, бо цигани є скрізь...

Іван ІVP

XXI століття... Його характеризують науково-технічна революція, прогрес у всіх галузях виробництва, стрімкий розвиток інфраструктури і вдосконалення новітніх технологій...

Цими досягненнями людство може пишатися, бо живе у прогресивному еру! На жаль, з такими речами ми поволі забуваємо про основне надбання Землі, якому й повинні завдячувати за те, що зроблено протягом тисячоліть задля нашого блага. Це ПРИРОДА, яку ми нещадно експлуатуємо і нищимо...

Із таненням снігу та появою перших квітів нам на очі потрапляє перемішаний із тогорічним осіннім листям мотлох: поліетиленові пакети, пластикові стакани, пляшки, обгортки від солодоців, одноразовий посуд, різні корбки... Цей непотріб, який негайно потрібно ліквідувати!

Та як до цього доходить справа, руки, чомусь, опускаються вниз. Мовляв, про цю проблему подбають інші, але ж у кожному будинку за один день назбирується приблизно одне відро сміття, а то й більше. Потім його виносять у смітник. Коли із викинутого «виростає гора», це вивозять кудись подалі. Та на жаль, та-

Сміття — чиє? Наше!..

кими об'єктами стають не спеціально призначені для відходів місця, а довкілля. «Ми вивозимо сміття у ліс, за пагорби, на ріку, — зізнаються жителі, — або до найближчої водойми». Таким чином люди позбавляються від цієї проблеми, але не усвідомлюють, на яку небезпеку підштовхують живий світ! Життя поряд із сміттям стає нестерпним для водних мешканців: жаб і риб. У кращому випадку вони мігрують в інший, більш чистий ставок чи озерце, а в найгіршому — вже через кілька днів ризикують спливати на поверхню водоймища. Рослини, які ростуть біля звалища, потерпають не менше. Трава, кущі та квіти просто в'януть і більше не повертаються до життя. Токсичні речовини, що містяться у викиненому, уражають дерева, цим самим також пророкуючи їх на загибель.

Такі картини є невтішними і жахливими. Для людей, котрі опікуються матінкою-природою, ці видовища завдають болю. А тим, кому все байдуже, — це ще один пейзаж із художньої серії картин «Катастрофи Землі»...

Простим прикладом людської байдужості є і така ситуація. Ось прогулюєш ти в сонячний день вулицею чи міською площею: настрої чудовий, погода теж... А на лавинях бачиш людей, які сидять і ласують соняшниковим насінням, викидаючи лупиння на землю чи тротуар. В цей момент тобі хочеться зробити зауваження, але тут думаєш: на твої слова зовсім не звернуть увагу. Ба, ще й лаятися будуть або посміються у тебе за спиною із фанатичного ставлення до довкілля! І проходиш мимо. Ні, не тому, що байдужим є ти, хоча й після цього тебе гризуть сумніви, що в той момент ти не сказав думок уголос, а тому, що всі інші звикли смітити і їм, вибачте, все «фіолетово».

Після буйної весни нас чекає чарівне літо. А любимо цю пору року за те, що це чудова можливість відпочити позагарати, покататися. Ну і підемо ми на річку, влаштуємось зручніше, схочемо зануритися у воду — як смак насолоди зникне відразу і тікати з цього місця захочеться чимдуж! На деревах та кущах висить мотлох, у воді й на піску лежать розбиті пляшки та відкриті банки від консервів.

Такий похід на ріку може закінчитися для нас неприємностями. Або ми серйозно травмуємося, або підчепимо якусь хворобу. Подібна ситуація очікує нас і в лісі, коли ми забажаємо влаштувати пікнік на природі, а замість цього чи не на кожному кутку натрапимо на недоїдки та сміття, залишене іншими. Це може зіпсувати цілу подорож! Хіба такого чекає кожен, ідучи на відпочинок?

«А що ж тоді робити?» — запитаєте. Відповідь звучатиме так: «Піклуватися і берегти наш спільний дім — природу!» У випадку запеклої боротьби із сміттям — утилізувати його, споруджувати сміттепереробні заводи, організувати громадське прибирання. До елементарних правил належить і те, що, з'ївши якусь цукерку чи батончик, ми не посмішатимемо кинути обгортку за вітром, а помістимо у смітник. А ще кожна сім'я повинна прибирати територію біля свого будинку в будь-який час. Це буде маленьким, але таким потрібним та важливим внеском на захист довкілля.

Юлія ДЕВДА,
випускниця
Кобаківської ЗОШ І-ІІІ
ступенів



Місто



— Чому тебе зацікавила тема «диму» в Косові?

— Більшість громадян, напевне, знає, що спалювання листя та трави сприяє викиду в атмосферу різних хімічних речовин, а також знищує мікрофлору ґрунтів. Науковці попереджають про те, що в такому диму знаходиться майже половина таблиці Менделєєва і всі ці шкідливі речовини впливають не тільки на навколишнє середовище, але й на самопочуття та здоров'я людей. Конституція України передбачає, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Це право є непорушним і в однаковій мірі стосується кожної особи. Дане питання є актуальним для нас як ніколи, в країні підвищується захворюваність на легеневі хвороби і, напевне, ледь не в кожній косівській сім'ї є людина, яка хворіє на астму чи іншу легеневу хворобу, яким таким Дим, м'яко кажучи, «не допоможе», а тільки погіршить ситуацію. Тому людям, які ще досі не можуть усвідомити дану проблему і завдану шкоду, яка, можливо, і не зашкодить паліям, але 100% проявить себе на їхніх дітях та внуках, потрібно проводити роз'яснювальну роботу і інформаційні компанії, які згідно законодавства України покладаються на органи державної влади та місцевого самоврядування.

— Які ти бачиш рішення щодо зникнення «димової завіси» в Косові та районі в період весна-осінь?

— На даний момент більшість людей, як не дивно, порушує право на безпечне для життя і здоров'я середовище. Проте не скажу, що дану про-

Косів у вогні

Ми використали в заголовку змінену назву відомої кіноповісті геніального Олександра Довженка не просто так, адже на прохання жителів міста, в черговому номері газети «КП», знову піднімаємо тему забруднення навколишнього середовища через спалювання відходів господарювання. Спількуємось із молодим юристом та активним учасником проекту «Велокосів» Іваном Пукецою, який присвятив багато часу вивченню даної проблеми. Юнак закінчив у 2011 році Коломийський економіко-правовий коледж за спеціальністю правознавство. На даний момент здобуває базову вищу юридичну освіту в Івано-Франківську.

блему не можна вирішити, хоча ментальність людей така, що живуть сьогоdnішнім днем для себе, про інших не думають і робити щось за законом і на громадських чи моральних принципах не збираються. Тут потрібно звернути увагу перш за все на те, що так склалося історично, а люди вже не перший десяток років спалюють все, що залишає з приходом весни чи осені природи. Те ж листя, яке можна викинути на смітник чи використати в якості добрив і та ж трава, яку просто потрібно було восени скошити.

Вирішення проблеми є — це проведення інформаційних кампаній на громадських засадах двічі на рік в газетах, на білбордах, в листівках чи інформаційних брошурах. Сприяє цьому також повинні органи місцевого самоврядування, працівники яких своїм прикладом можуть показати, як з користю можна використати природні ресурси. Також я б хотів нагадати, що пенсіонери, інваліди, самотні люди похилого віку не завжди мають фізичні можливості на вивіз власними силами сміття чи оплату за їх вивіз, тому добре було б, щоб у нашому суспільстві виник рух волонтерів, який би міг допомогти таким людям.

— Які закони регулюють забруднення повітря від спалювання листя і які наслідки його спалювання?

— Єдиного нормативно-правового акту, який регулював би це питання, немає, натомість є ціла низка норм в кодексах та законах, які в своїй сукупності можуть вирішити питання щодо порядку спалювання відходів чи відповідальності за порушення законодавства.

Серед нормативно-право-

вих актів я б виділив Конституцію України, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Земельний кодекс України, кодекс України про адміністративні правопорушення.

— Чи можна несумлінних косівчан оштрафувати за спалюванні на їхньому власному подвір'ї трави та листя?

— Косівчани такі ж громадяни України як всі інші, тому мають однакові права і обов'язки. За спалювання листя і трави настає адміністративна і навіть кримінальна відповідальність. Щодо адміністративної відповідальності, то чинне законодавство передбачає накладення на особу штрафу у сумі від 170 до 340 гривень, а якщо хтось спалює листя чи траву в межах території та об'єктів природно-заповідного фонду, то вже чекає штраф від 340 до 680 гривень, а посадових осіб — від 1190 до 1700 гривень штрафу.

— Скажи кілька слів щодо громадського контролю за чисте довкілля

— З «димовою» проблемою може боротися кожен бажачий, якому не байдуже майбутнє його дітей та нашого краю зокрема.

Стаття 36 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачає громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища. Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища. Вони беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів державного контролю рейдів та перевірок додержання

Ми вже в Європі?

підприємствами, установами, організаціями та громадянами законодавства про охорону навколишнього природного середовища, дотримання норм екологічної безпеки та використання природних ресурсів; проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища і подають їх органам державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності.

Громадськими інспекторами можуть бути громадяни України, що досягли 18 років, мають досвід природоохоронної роботи та пройшли співбесіду в органах Мінприроди. Громадянин, який бажає бути громадським інспектором, подає до відповідного органу Мінприроди письмову заяву та подання організації, що його рекомендує, або письмове клопотання державного інспектора з охорони навколишнього природного середовища. Громадські інспектори призначаються Головним державним інспектором України з охорони навколишнього природного середовища та головними державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій після проходження співбесіди відповідно з керівниками структурних підрозділів органу Мінприроди та виявлення претендентом знань з основ природоохоронного законодавства. Громадські інспектори отримують посвідчення встановленого Міністерством охорони навколишнього природного середовища зразка, що підтверджують їх повноваження. У посвідченні громадського інспектора визначається територія, у межах якої може здійснювати повноваження громадський інспектор. Громадські інспектори виконують роботу на громадських засадах, без звільнення від основної роботи і без додаткової оплати праці.



Життя не мед

Профілактика

Імунізації не слід уникати

Імунізація є найбільш ефективним та надійним методом захисту і попередження хвороб. Без вакцинації вони можуть повернутися, тому необхідним є досягнення хоча би 95% рівня охоплення профілактичними щепленнями дітей.

Більшість захворювань розповсюджується повітряно-крапельним шляхом, через спілкування з інфікованими не вакцинованими особами. Поширення захворювання серед дітей, які не отримали щеплення, значно вище, ніж у вакцинованих дітей. Невелика кількість не вакцинованих дітей може бути причиною епідемії різних інфекційних захворювань.

Своєчасна і планова імунізація може попередити багато дитячих інфекційних захворювань, таких, як кашлюк, правець, кір та інші. Вакцинація проводиться у відповідності з календарем щеплень, який при умові його дотримання, є найоптимальнішим для забезпечення повноцінного імунітету.

Завдяки плановій імунізації ми можемо знизити відсо-

ток важких та летальних випадків перебігу інфекційних захворювань, а також попередити ускладнення від них.

16 вересня 2011 року затверджено новий наказ МОЗ України № 595 «Календар профілактичних щеплень України». Цей календар включає обов'язкові профілактичні щеплення з метою запобігання захворювань на дифтерію, кашлюк, правець, кір, паротит, краснуха, туберкульоз, поліомієліт, гепатит.

Лікар, який наглядає за дитиною, слідкує за своєчасністю проведення профілактичних щеплень, які проводяться в умовах поліклініки, амбулаторії чи ФАПу. Перед кожним щепленням дитину оглядає лікар, який дає дозвіл на проведення щеплення. Батьки повинні дати інформовану згоду на проведення щеплення.

Медична сестра, що виконує щеплення, зобов'язана попередити батьків про можливі реакції на введення вакцини (набряк, почервоніння та підвищення температури).

Введення вакцини у 99% дітей не викликає захворювання, а у 1% воно протікає в легкій формі.

Основні захворювання, які можна попередити завдяки вакцинації:

дифтерія — захворювання, що швидко поширюється при кашлі, чиханні, може викликати параліч, проблеми дихання, серцеві розлади та привести до смерті;

правець (стовбняк) може виникнути при попаданні бактерії правця через ушкоджену шкіру, захворювання може стати причиною м'язевих судом, проблем дихання, серцевих розладів та привести до летальності;

кашлюк поширюється при кашлі та чиханні, викликає довготривалі напади кашлю, які ускладнюють дитині приймання їжі, пиття та дихання. Ускладненням кашлюку є пневмонія, апное (зупинка дихання);

поліомієліт викликає лихоманку, приводить до менінгіту та пожиттєвих паралічів. Захворювання може бути смертельним або викликати інвалідизацію;

туберкульоз — найбільш вражаються легені та інші органи. Важкий перебіг хвороби зумовлює інвалідизацію та смерть. Першу вакцинацію від

туберкульозу проводять в пологовому будинку;

гепатит В — інфекційне захворювання печінки, викликає її ураження і може сприяти розвитку раку;

кір викликає тяжку лихоманку, висипання. Захворювання може привести до втрати слуху, запалення легень, ушкодження мозку та смерті;

паротит викликає головний біль, лихоманку, набряки шийних та підщелепних залоз, запалення яєчок у підлітків. Захворювання може спричинити враження мозку, втрату слуху та безпліддя;

краснуха викликає помірну лихоманку, висипи на шкірі обличчя, шиї та тулуба. Вагітні, які захворіли на краснуху, можуть втратити дитину або народити немовля з тяжкими вродженими вадами.

Батьки повинні знати, коли і від чого була щеплена їхня дитина та дотримуватись календаря профілактичних щеплень.

Захистіть своїх дітей від небезпечних інфекцій!!!

В. Медвідь,
лікар-методист з
ФЗСЖ Косівської ЦРЛ

Затужив за тюрмою

У Косівському райвідділі міліції розпочато розслідування кримінальної справи стосовно 34-річного місцевого мешканця, котрий обґрунтовано підозрюється у вчиненні вбивства жителя Криму. Як з'ясовано, чоловіки випадково познайомилися в одній з крамниць, розговорилися, знайшли спільні теми для спілкування, і, як часто це трапляється, продовжили дозвілля за чаркою.

Місцевий мешканець дещо знається на виготовленні сувенірних виробів з дерева, а 35-річний кримчанин у лютому цього року приїхав на Косівщину навчитися різьбярству. З цією метою приїжджий чоловік винаймав у Косові стареньку хатину, познайомився з людьми, які давали йому поради з опанування цим народним промыслом.

Отже, як мовиться, ніщо не вішувало біди, однак під час розпиття спиртних напоїв між чоловіками виникла певна суперечка, один образив іншого. В іншій ситуації, можливо, конфлікт вдалося б загасити, але в цьому разі суперечка виникла між людьми, котрі раніше засуджувалися за кримінальні прояви. Ментальність що одного, що іншого не дозволила стерпіти образи, відтак під час бійки молодший схопив зі столу ніж і вдарив ним у груди страшого.

Мертве тіло чоловіка виявив господар оселі, в якого той винаймав житло. На місце події викликали працівників міліції. Як повідомив перший заступник начальника Косівського райвідділу внутрішніх справ Ігор Візнюк, до ранку оперативники карного розшуку встановили і затримали підозрюваного. Його

застали вдома. Чоловік спершу всіляко відхрещувався від причетності до вбивства, переконував, що не знає вбитого і ніколи з ним не спілкувався. Проте міліціонери на той час вже мали достатньо свідчень та іншої доказової бази, які підтверджували перебування косівчанина в гостях у приїжджого. З місця події також вилучено зняряддя скоєння злочину.

Щодо затриманого порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч.1 статті 115 Кримінального кодексу України (навмисне вбивство). Заподіяння смерті іншій людині може вартувати підозрюваному втратою свободи на строк від 7 до 15 років. У минулому ця особа тричі засуджувалася за наркозлочини.

Вл. інф.

Лісник крадій

Порушено кримінальну справу проти майстра лісу Косівського районного підприємства «Райагроліс».

Встановлено, що посадовець Нижньо-Березівського лісництва, зловживаючи своїм службовим становищем, замість того, щоб забезпечити охорону лісової території, сам незаконно вирубував 15 дерев різних порід.

Збитки, завдані громадським інтересам через незаконні дії оцінюються майже у 60 тисяч гривень. Міжрайонною природоохоронною прокуратурою щодо цього майстра порушено кримінальну справу за ч. 1 ст. 364 та ст. 246 КК України. Триває досудове слідство.



Вітання

Оголошення

*Міська рада і міський голова
Косова Микола Фокшей
щиро вітають
депутатів міської ради
із днем народження!*

ГУЦУЛЯКА
Юрія Григоровича,

ПЛОСКОНОСА
Юрія Олександровича,

МАКСИМЧУКА
Руслана Теофіловича,

ПУЗІКОВА
Віталія Валерійовича.

ЦЕНТР ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРУ
КЛІНІКА ЛАЗЕРНОЇ МІКРОХІРУРГІЇ ОКА

Приватна медична установа МНПЦ СМ «Прозріння» ліцензія МОЗ України АГ №098764 від 09.12.2011 р.

**СУЧАСНА КОМПЛЕКСНА
КОМП'ЮТЕРНА
ДІАГНОСТИКА ЗОРУ**

ЛАЗЕРНЕ ЛІКУВАННЯ КАТАРАКТИ
ЛАЗЕРНЕ ЛІКУВАННЯ СІТКІВКИ
ЛАЗЕР-ЕКСИМЕРНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРУ

ПЕНСІОНЕРАМ ЗНИЖКИ

Керівник Клініки «AS»
Заслужений лікар України
Анатолій Ігорович СОВВА

11 червня - м. Косів -
(03478) 2-25-01, 097 214 5647
запис щоденно

«Лудинє-фест-2012»

«Лудинє-фест» 2012 відбудеться 7-8 липня в Косові біля готелю-ресторану «Водограй»

Програма II фестивалю «Лудинє», що проводиться в Косові 7-8 липня 2012 року на території готельно-ресторанного комплексу «Водограй» і присвячується традиційному весіллю.

У рамках фестивалю проведитимуться покази давнього одягу представниками гуцульських сіл, колекції одягу подружжя Струтинських, молодіжне дефіле одягу з фольклорними елементами, конкурс на кращий одяг в номінаціях «Газда і газдиня», «Легінь і дівка», «Князь і княгиня», «Гуцульська дівчора».

Гості дійства матимуть нагоду спробувати традиційні гуцульські страви, розучити гуцульські танці під супровід троїстих музик, взяти участь в гуцульських забавах.

Хто прийде на «Лудинє-фест» в оригінальному чи давньому народному вбранні, візьме участь у конкурсній програмі!

Також в рамках фестивалю проведитиметься етно-вечірка з троїстими музиками, частуванням, гуцульськими танцями та багатьма іншими цікавими імпрезами у колі приємного товариства.

7 липня

9.00 — Храмове свято у

Косові: відзначення 100-ліття церкви Івана Хрестителя.

18.00 — зустріч і розмови зацікавлених та небайдужих. Тема: «Традиція — ознака нації». Презентація проекту «Архів пам'яті»

8 липня

11.00-14.00 — майстер-класи, під час яких ви:

ний вінок.

12.00-18.00 — виставки та продаж творів відомих майстрів:

традиційної та сучасної косівської кераміки;
художніх виробів з дерева;
мосяжних виробів;
народного та професійного ткацтва;
художньої вишивки.



зможете побачити, як виготовляють традиційні вироби з сиру;

навчитеся створювати ляльку-мотанку;
побачите, як традиційно пов'язували хустки та перемітки;

спробуєте зробити весіль-

13.00 — відкриття виставки весільних рушників.

14.00 — урочисте відкриття фестивалю.

14.15 — частина I: Традиційна.

Весільні обряди покажуть народні фольклорні колективи сіл Черганівки, Великого Клю-

чева та Космача.

Весільні танці для гостей, які вміють танцювати та тих, що хочуть навчитися.

Демонстрація гуцульського обрядового вбрання з приватних збірок.

16.00 — частина II: Емоційна.

Показ весільного та святкового вбрання з колекцій сучасних українських модельєрів:

роботи молодих модельєрів з мистецьких закладів України;

весільні моделі приватних салонів одягу; колекції одягу з етнічними мотивами відомих (та не дуже) модельєрів.

18.00 — частина III: Відпочинкова.

Майже весільна забава у супроводі троїстих музик (під керівництвом Валери Бесараба);

з дотепними співанками Дмитра з Ясенова; традиційними весільними танцями,

а поміж тим: перегляд творів українських художників, присвячених народному весіллю;

демонстрація фотографій з колекцій сучасного одягу з етнічними мотивами дуже відомих українських та світових модельєрів.

22.00 — молодіжна етно-дискотека.

Програма буде доповнюватись, слідкуйте за новинами на сайті
<http://ludyne.if.ua/>

Роздвоєння душі

Дивно, що 100-гривнева купюра нам здається такою великою, коли ми її залишаємо в церкві, і такою малою, коли залишаємо її на ринку.

Дивно, що година, проведена за читанням молитов, поминаючи Бога, нам здається такою довгою, а година, проведена біля телевизора — такою короткою.

Дивно, що, читаючи молитву, ми ледь збираємося з думками, тоді як у розмові з приятелем — це для нас не складає ніяких труднощів.

Дивно, що ми так радіємо, коли оголошують додатковий час футбольного матчу, і скаржимося, коли проповідь затягується довше звичайного.

Дивно, що нам так важко змусити себе прочитати хоча б одну главу Біблії, і так легко ми читаємо сто сторінок роману, що сподобався.

Дивно, що в концертному залі всі люди прагнуть в перші ряди, а в церкві — в останні.

Дивно, що нам так важко вивчити одну молитву, і ми так легко запам'ятовуємо і переказуємо чутки.

Дивно, що ми так легко віримо в написане в газетах, і нам так важко повністю увірувати в написане в Слові Божому.

Дивно, що кожен з нас бажає увійти в Рай і не хоче обтяжувати себе стараннями для його набуття.

Дивно, що майже кожен з нас одночасно є і суддею та адвокатом: коли мова йде про чужі гріхи — ти суддя, а коли мова йде про власні гріхи — ти адвокат.

Дивно, що, прочитавши ці рядки, майже кожен з нас вважатиме їх актуальними для інших і не несправедливими до себе.

Ну що б, здавалося, слова

Ну що б, здавалося, слова...

Слова та голос — більш нічого.

А серце б'ється — ожива, як їх почує!..

Т. Шевченко

Мова народу — найкращий цвіт його духовного життя, що ніколи не в'яне. У світлих, прозорих глибинах народної мови відбивається її уся історія духовного життя народу. В скарбницю рідного слова складають усі покоління плоди серця, історичних подій, вірування, погляди, своє горе і радість. Мова є найважливішим і найміцнішим зв'язком, що з'єднує всі покоління народу в одне велике, живе історичне ціле. Вона є самим життям.

На довгі роки царські заборони й укази закували наше слово в кайдани, перекрыли йому подих, не пускали його до літератури, мистецтва, школи, але воно продовжувало жити.

А нині? На жаль, хоча українська мова й отримала статус державної, але скрізь — на вулиці, у магазині, у державних установах дедалі частіше чути російську мову. Та ще

гірше слухати суржик. Суржик — це мовна хвороба. «Людина, яка втратила свою мову — неповноцінна, вона другорядна в порівнянні з носієм рідної мови» (П. Мовчан)...

Завдяки мові розвивається людське суспільство, бо попередні покоління можуть передати наступним свої здобутки, свої духовні надбання. І слова: «Жива мова — живий і народ» — не просто слова, це істина. «Нація не помирає від інфаркту, вона помирає тому, що в неї відібрали мову» (Л. Костенко).

Отже, обов'язок кожної людини — берегти й розвивати свою материнську мову, звеличувати і оспівувати її красу. І не дай нам, Боже, її втратити, бо, як учив О. Гончар: «Мова народу — це найбільший національний скарб». Коли зникає народна мова, то народу більше нема...

Лідія АКСЮК

П'яний волонтер

Добрих людей по Україні
Всюди зустрічала,
Та такого волонтера
У житті не мала.
Іду в справах по Франківську,
Спішу що є моці,
Аж тут п'яний із пляшкою
Допомогти хоче.
— Мені, вуйку, треба швидко,
На мене чекають,
Ви так махом не зможете
Бо кольки злапають.
— Та я пані буду бігти!
За візок хапає
І так біжить, і так летить,
Аж дух замирає.
Та я йому не сказала,
Промовчала кеба,
Що так аж два кілометри
Йому бігти треба.
А він пробіг 500 метрів

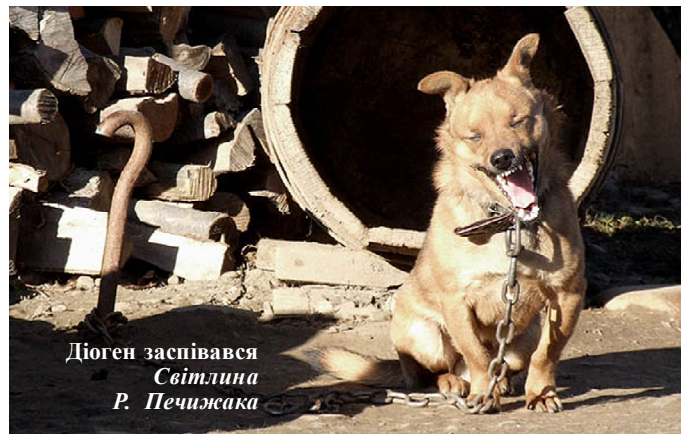
Й став мене просити:
— Я не годен більше, пані,
Дайте відпочити!
А я кручу колесами:
— Нема часу ждати.
Як взялися і мене везти,
Чого гальмувати.
— Ти вар'ятка, —
кричить п'яний, —
Совісті не маєш,
Мене вже кольки лапають,
Спека страшна, знаєш.
Так волонтер за візком біг,
На мене сварився,
Напевно, ще з кілометр...
І протверзився.
Як є п'яні, в витверзник
Їх не закривайте,
А до мене в волонтери
Швидко відсилайте.

Дримба

— Новий засіб від куріння. —
Петро рекламує, —
Дешевий, без хімікатів,
Головне — лікує.
Вмить підходить один вуйко:
— Рятуй мене, сину!
Давай мені скоро ліки,
Бо курити гину.
А Петро собі із сумки
Дримбу витягає
І вуйкови мижи зуби
Файно укладає.
— Отака, — каже,
— пілюля —
То велика сила:
Вивітриє тютюн з легень
І дарує крила!
Носіть дримбу у кишені —
Схочете курити —
Махом дримбу межі зуби
Й мете довго жити.
Вуйко дримбу довго «міряв»
Врешті подав гроші
І подибав собі далі

Між люди хороші.
Через місяць Петро знову
Дримбами торгує —
До него той самий вуйко
Весело прошкує.
Та й говорить:
— В мене в житті
Подія велика —
Через вашу дримбу я вже
Славетний музика!
Забув про тютюн, цигарки —
Місяць не файкую,
А із дримбов між зубами
Днюю і ночуюю.
Але одне мене мучит,
Мушу сі признати,
Мені дримба заважає
Жінку цілювати.
А я усім курящим зичу:
Курити лишіте,
Собі дримбів накупуйте
Й весело живіте!

Марія ЛАЗАРОВИЧ,
м. Косів



Діоген заспівався
Світлина
Р. Печижака



Трохи для душі

На закінчення номера

Три дівчини «підірвали» Косів



10-13 травня у приміщенні колишнього сирзаводу в місті Косові відбулася чудова мистецька виставка студенток 5 курсу відділів кераміки та ткацтва КПЦДМ ЛНАМ Марини Галузи (Обухів), Ольги Хасаншін (Львів) та Марії Радивонік (Луцьк). Мистецький вернісаж цікавої мозаїки з кераміки, оригінальних гобеленів, малюнків, витинанок та інсталяцій супроводжував музичний супровід цимбал та барабанів. Детальніше розповідають автори проекту.

одним словом і вийшло «БЕЗ-НАЗВИОДНИМСЛОВОМ».

Дана виставка — це не просто збірка наших робіт в одному приміщенні і не наші дипломні роботи. Все це розроблено і втілено спеціально для даної композиційної постановки. Ми ходили по залах, і мріяли, і вирішували, де будуть розміщені роботи, кожен по ходу додавав свої ідеї. Все що ви побачили, ми зробили самі без будь-якої допомоги зі сторони влади, інституту та спонсорів. Тобто повністю весь процес від початку і до кінця — це кропітка робота лише нас та кількох друзів-однодумців.

— Все це почалось десь восени 2011 року, ми мріяли, обговорювали і приступили до реалізації ідеї виставки в Косові. Основне, що нас надихало, — це наша власна фантазія і звісно ж неповторний дух Гуцульщини. Приступили до роботи у грудні-січні. Спробували поєднати традиційні гуцульські творчі елементи та сучасне мистецтво. Приміщення ми знайшли випадково, якимось прогулюючись, потрапили на територію колишнього сирзаводу і зразу зрозуміли, що тут може бути файна виставка! Нам допоміг щасливий збіг обставин, все склалося саме собою. Власник приміщення — хороша людина, що пішла нам на зустріч, тому не думаємо, що буде проблемою ще щось тут організувати, але невідомо чи будуть бажані...

Наш тимчасовий виставковий зал поки що маловідомий для більшості мешканців та гостей міста, тому для зручності наші друзі намалювали на асфальті крейдою стрілочку, щоб люди бачили напрямки і не блукали, що безперечно додало оригінальності виставці.

Висловлюємо щирі подяки Сергію Дудці за те, що випалював нам глину. Також вдячні друзям, які нам допомагали, особливо Ярославу Баб'яку та Володимирі Конькову, які розвішували наші роботи у залі, а також Сашку Самолюку, Марії Гриців, Юлії Бакіровій, Ірині Круглік, Наталі та Бурмачу за особливу підтримку. Великий респект музикам — Петру Петровичу та Юрку Рафалюку, які приїхали заради нас з Ворохти та Львова. Також величезна подяка нашим батькам.

Ми довго думали про назву виставки і жодна не відповідала ідеї і хтось із нас запропонував назвати просто «без назви», потім з'явилась ідея написати без назви

І як результат, у нас все вийшло — ура! Все дуже позитивно, святково та піднесено. Тішить, що в людей виставка викликала позитивні емоції. Всі виходять задоволені і щасливі. Відвідувачів було дуже багато — весь час потік людей, в тому числі й іноземних — американців та німців, які в той час були в Косові. Іноді дехто навідувався по 2-3 рази — настільки їм подобалось. Спочатку вони приходили самі, а потім — вже з друзями, з компанією. Ми не очікували, що буде такий ажіотаж навколо виставки — завжди є сумнів, що щось піде не так, як хочеться. Тому, особливо не рекламували свій вернісаж — було лише три афіші: в центрі міста, біля сирзаводу та в інституті, які в перший же день були зірвані невідомими «доброзичливцями», але ми не звертали на таке уваги.

Ми тут фактично жили і почували цілий тиждень і, звичайно, сильно втомилась, але все-таки на багаточисленні прохання відвідувачів термін виставки дещо продовжили, щоб всі бажані, змогли її відвідати і ближче познайомитися з нашою творчістю. Було важко, але весело і цікаво. Тому зараз для нас головне відпочити і закінчити навчання в Косівському Інституті, а далі час покаже.

На завершення короткий коментар автора:

Сучасне мистецтво Гуцульщини — це досить актуальне питання, адже люди в більшості все ще живуть радянськими стереотипами і «шароварним» сприйняттям мистецтва. Тому дівчата стали справжніми піонерами в даному напрямку творчості! Вони довели, що є ще творчі і обдаровані особистості, які хочуть, і, головне, роблять у нашому місті щось нове, без підтримки влади чи спонсорів, покладаючись на власні сили. Адже навіть у Києві, у виставкових залах відомого «PinchukArtCentre» поки що не вдається яскраво представити сучасне українське мистецтво, а ось у провінційному Косові все пройшло на висоті. Суть творів змогли зрозуміти і діти, і молодь та навіть старші люди. Тому можна стверджувати, що вернісаж виявився вчасним і вдалим. Прихильники прекрасного масово його відвідували. Незважаючи на відсутність афіш, виставка мала ефект „бомби”.

Додало перчинки і цікаве розташування виставки. Епатажу додавали і самі експонати — чудові, витримані в одному стилі, всі елементи гармонійно переплітаються в єдиний оригінальний образ. Сподіваюсь, що дана виставка займе своє гідне місце і на фестивалі «Лудине-фесті 2012».

Тарас ПАСИМОК

